

Kommunpolitiska gruppens verksamhetsberättelse 2023

Detta är verksamhetsberättelsen för Vänsterpartiet Lunds kommunpolitiska grupp (Kompol) för år 2024. Enligt stadgarna ska partiföreningens kommunpolitiska grupp avge en sådan till årsmötet och vi ser det som en bra möjlighet att berätta om årets viktigaste frågor i det kommunpolitiska arbetet. Varje nämnd rapporterar om sin respektive verksamhet med fokus på sådant som varit viktigt ur ett vänsterperspektiv.

Kommunpolitiska gruppen (Kompol) träffas varje måndag kl 19-21 med uppehåll över jul och nyår samt sommaruppehåll i juli. Kompols möten är öppna och låter partiföreningens medlemmar vara med och gemensamt bestämma våra ställningstaganden i viktiga frågor i nämnder och styrelser. På mötena ges även tillfällen att diskutera frågor som är aktuella i den lokala debatten och vi bjuder gärna in gäster från olika organisationer som vill diskutera med oss. Under 2024 har kompols möten skett i nya partilokalen ”Södra station”, Tullgatan 14B men med möjlighet att delta digitalt. Digitalt deltagande är en uppskattad möjlighet eftersom många annars sannolikt hade missat mötet helt och hållet.

Under 2024 agerade Vänsterpartiet som självständig opposition i nämnder och styrelser men vi har samarbetat med andra partier, förutom Sverigedemokraterna, när det gynnat vår politik. I praktiken har vi ofta samarbetat med styret d.v.s. Socialdemokraterna och Moderaterna eftersom detta samarbete ger en garanterad majoritet för förslagen som läggs fram. Så blev det till exempel när budgeten för 2025 avgjordes i fullmäktige i november 2024. Men vi har också lagt fram förslag och yrkanden gemensamt med andra partier.

Här nedan finns rapporter från de nämnder och styrelser där Vänsterpartiet har representation.

Kommunstyrelsen

Under 2024 har Vänsterpartiet fortsatt använda vår vågmästarroll i såväl kommunstyrelsen som kommunfullmäktige för att få igenom en stor mängd av våra förslag. I beslutet om Lunds kommuns budget 2025 gjorde Vänsterpartiet för tredje året i rad upp med Socialdemokraterna, Moderaterna och Kristdemokraterna. Uppgårelsen innebar att vi la fram och röstade på vårt eget budgetförslag men att vi sedan röstade på deras förslag när vårt föll i omröstningarna. I gengäld genomförde dessa partier en rad förändringar av deras förslag till budget. På detta sätt utökade vi vårt förskolelyft med ytterligare 5 miljoner, totalt har vi fått igenom 17 miljoner per år under den här mandatperioden för att minska barngruppernas storlek. Vi fick igenom gratis sommarkort hos Skånetrafiken för ungdomar som går ut årskurs 8:an, 9:an i grundskolan och 1:an och 2:an på gymnasiet. Friskvårdsbidraget för Lunds kommuns anställda höjs till 2500 per år. Det ska också genomföras en genomlysning om hur Lunds kommun arbetar med bostäder till sociala ändamål för att säkerställa att vi får tillgång till alla de lägenheter som vi behöver.

Vänsterpartiet har även fått igenom en skrivelse i kommunstyrelsen om att Lunds kommun ska gå med i föreningen Rättvist byggande och implementera dess arbetsmetoder för att motverka en osund konkurrens inom byggsektorn. Rättvist byggandes metoder är utvecklade tillsammans

med Ekobrottsmyndigheten, Arbetsmiljöverket och Polisen. Det är glädjande att vi lyckades samla en majoritet bakom förslaget, trots motstånd från Liberalerna och Miljöpartiet.

Vänsterpartiet har även fått igenom en motion om att Lunds kommun ska utreda införandet av förberedande förskoleklass för barn med intellektuella funktionsnedsättningar. I den frågan fick vi stöd av alla partier förutom Socialdemokraterna, Moderaterna och Kristdemokraterna. Vi ser fram emot att se resultatet av utredningen i slutet av 2025 och hoppas att vi kan ha infört förberedande förskoleklass inför skolstarten 2026. Givetvis ska även barn med intellektuella funktionsnedsättningar få gå i förskoleklass.

Under 2024 fattades beslut om Lunds kommun från och med 2025 återtar driften av Stadshallen. Vi var negativa redan när det beslutades att ett privat företag skulle sköta driften av Stadshallen och ha ansvar för att fylla den med verksamhet. Vi är nu glada över att en majoritet av partierna nu har sett nackdelarna med ett sådant här upplägg.

Vänsterpartiet har även lyft fram en rad förslag som vi inte fått gehör för. Det rör sig bland annat om att avskaffa karensavdraget för våra anställda och införa kortare arbetsdag. När Lunds kommun skulle yttra sig om Sveriges militära avtal med USA, det så kallade DCA-avtalet, yrkade vi på att Lunds kommun skulle uttala sig negativt med tanke på risken för kärnvapen i Lunds kommun och för att amerikanerna som kommer lyda under svensk lag.

Helena Falk
ledamot

Jesper Sahlén
ersättare

Barn- och skolnämnden

Vänsterpartiets budgetuppgörelser med styret under innevarande mandatperiod innebär att personalen i förskola nu har tillgång till arbetskläder och att skolpengen i förskolan ökat betydligt mer än genomsnittlig pris- och löneökning. Pilotprojektet med gratis frukost på utvalda grundskolor som pågått under året har fungerat bra.

Som en följd av budgetsamarbetet har vi vid de flesta besluten i nämnden röstat med styret. Ett betydelsefullt undantag var då vi valde att rösta på Liberalernas förslag och därmed avgjorde att nämnden antog målet att barngruppernas storlek ska minska och nå Skolverkets riktmärke om max 12 barn i åldern 1–3 år och max 15 barn i åldern 4–5 år.

Under året behandlades en skrivelse från Vänsterpartiet om att utreda behovet av tryckta läromedel. Förvaltningen svarade att det nu pågår flera aktiviteter kopplade till frågan om läromedel, och vi bedömde att svaret var tillräckligt.

Lokalfrågor utgör alltid en stor del av barn- och skolnämndens arbete, så även under 2024. I Lund, liksom på många andra platser i Sverige, har minskade barnkullar och icke infriade befolkningsprognoser inneburit en stor överkapacitet, särskilt inom förskolan. Förvaltningen arbetar fortlöpande med översyn av lokalanvändningen så att inte lokalkostnaderna ska ta upp en alltför stor del av budgeten. Som en följd av detta beslutade nämnden under året att avveckla förskolorna Mammuten, Rida Ranka, Regnbågen och Vildanden. Barnen har i samtliga fall

samlat kunnat erbjudas plats på förskolor i närheten. Det fanns även ett förslag om avveckling av förskolan Uarda, men efter stort engagemang från föräldrarna beslutade en enig nämnd att avslå förvaltningens förslag.

I sammanhanget kan nämnas att under förra mandatperioden var nämnden överens om att beslut om avveckling i möjligaste mån skulle fattas av en enig nämnd. Under den nuvarande mandatperioden har framför allt Liberalerna frångått den principen. Även om alla partier nog är överens om förutsättningarna och vilka åtgärder som i allmänhet behöver vidtas så har Liberalerna i de konkreta fallen ofta röstat emot och begärt votering, även om det saknat praktisk betydelse.

Nämnden har under året även fattat beslut om nybyggnation, även om det då handlat om att ersätta lokaler med tillfälligt bygglov (paviljonger). I oktober togs beslut om att hos kommunstyrelsen beställa nybyggnad F-3 samt ombyggnad av lokaler för administration, elevhälsa och matsal på Lerbäckskolan.

Vidare har barn- och skolnämnden gjort en översyn av resursfördelningsmodellen. Nämnden beslutade att behålla den särskilda ersättningen till små skolor på landsbygden. Revinge skola och Håstad skola beviljades återigen dispens för att erhålla detta stöd, trots att elevantalet på dessa skolor egentligen är för lågt för att de ska vara berättigade till stödet.

Barn- och skolnämnden beslutade även att uppdra åt förvaltningen att vidare utreda möjligheterna att etablera en fritidsverksamhet likt den på S:t Hansgården på Östra torn. Ett annat beslut var att ge barn- och skolförvaltningen i uppdrag att ta fram ett förslag på en restriktiv riktlinje för användning av skärmar i förskolan och på fritids.

Nämnden har också lämnat yttrande över förslag till översiktsplan för Lunds kommun.

Skoldirektör Jytte Lindborg lämnade sin tjänst 30 juni och resten av året var André Levin (barn- och skolförvaltningens verksamhetschef för ekonomi och strategisk planering) tillförordnad skoldirektör.

Vänsterpartiets motion om att utreda förberedande förskoleklass vann inte stöd i nämnden, men bifölls trots det av kommunfullmäktige.

Pontus Ekberg Kjellström
ledamot

Jonas Ringqvist
ersättare

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden har ansvar för Lunds fem kommunala gymnasieskolor, vuxenutbildningen modersmålscentrum och den internationella grundskolan, ISLK.

Under 2024 har Utbildningsnämnden beslutat att ingå ett samarbete med 13 skånska kommuner i vårt närområde kring vuxenutbildning. Redan sedan tidigare har det funnits ett samarbete kopplat till vissa former statsbidrag. Men ändringar av skollagen gör att kommuner behöver samverka mer även kring vuxenutbildningen. Genom ett nytt avtal mellan kommunerna kommer det totala utbudet av kurser i yrkesämnen och sammanhållna yrkesutbildningar i vuxenutbildningen planeras och beslutas om gemensamt. Förändringen innebär också att "fritt

sök” införs i hela samverkansområdet och alla därmed har rätt till hela samverkansområdets utbildningsutbud kring de utbildningar som regleras i avtalet.

Utbildningsnämnden har också fattat beslut om att ge tjänstemän rätt till att göra undantag från den beslutade rutinen kring resebidrag. Rutinen säger att elever behöver ha mer än sex kilometer till skolan för att ha rätt till resebidrag. Det finns däremot enstaka elever trots mindre avstånd till skolan har behov av bidraget på grund fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar. Det rör sig omkring 10 elever så det är ingen större kostnad för kommunen men är såklart väldigt betydelsefullt för dessa individer.

Frida Gudmundsson
ledamot

Jesper Sahlén
ersättare

Byggnadsnämnden

I januari lämnade vi in en skrivelse om förslag till en ny delegationsordning men fick ingen sympati från styret eller förvaltningen som ansåg att det var bra som det var – det vill säga att alla bygglov kan tas på delegation vilket leder till att inga bygglov presenteras för nämnden.

Men trots det i slutet på året så lyfte man upp ett bygglov till novembernämnden på fastigheten Apotekaren 11, möjligtvis ett trendbrott men det återstår att se. Det ärendet avsåg nybyggnad av ett flerbostadshus på en lucktomt mitt i centrala Lund (se bild).

Vi deltog i alla elva sammanträden under året där Ann ersatte mig i sju av dem.

Mitt intryck av nämnden under de möten jag närvarade är att det är ganska fattigt på debatt. En anledning kan vara att förvaltningen för det mesta lägger fram bra förslag, en annan anledning kan vara att det är svårt att hinna med att förbereda yrkanden på grund av att vi får underlaget mindre än en vecka innan.

Mycket tid under sammanträden går tyvärr åt till långa presentationer av stora dokument som vi inte har hunnit läsa in oss på vilket leder till att det är svårt att ha väl underbyggda argument under sammanträdet. Exempel på såna dokument under året är:

- Verksamhetsplan med internbudget 20 sidor (jan)
- Årsanalys 42 sidor (feb)
- Strategi för utveckling av Lunds stadskärna 27 sidor (mars)
- Förslag till ändring av dokumenthanteringsplan 50 sidor (april)
- Samråd om program till detaljplaner inom Science Village 75 sidor (juni)
- Planprogram för Svenshögsvägen och Fäladstorget 48 sidor (aug)
- Inventering möjliga lägen för bebyggelse med trädgårdskaraktär 38 sidor (okt)
- Revidering översiktsplanen 645 sidor (dec)

De här presentationerna har ofta varit klara långt innan vi får tillgång till dom. Dokument som hade kunnat vara och kanske borde varit underlag för mer debatt. Men samtidigt är det inte förrän i bygglov som alla program och planer blir omvandlade till verklighet och byggloven får vi aldrig se förrän efter besluten redan är tagna (om vi begär ut dom från listan över delegationsbeslut). Sen får vi se resultatet när vi råkar passera dom på stan.

Eftersom planer och program ofta är väl genomarbetade och ser bra ut så inbjuder dom inte till mycket debatt. Tyvärr är det som byggs efter lov sällan i nivå med ambitionen hos det som planeras. Och det är där i de färdiga byggnaderna och deras kvalitet/hållbarhet/användbarhet/rättvisa som debatten borde vara. Det är i och runt byggnaderna som facit för alla fina presentationer finns. Så den debatten saknar jag men hoppas få till under 2025.

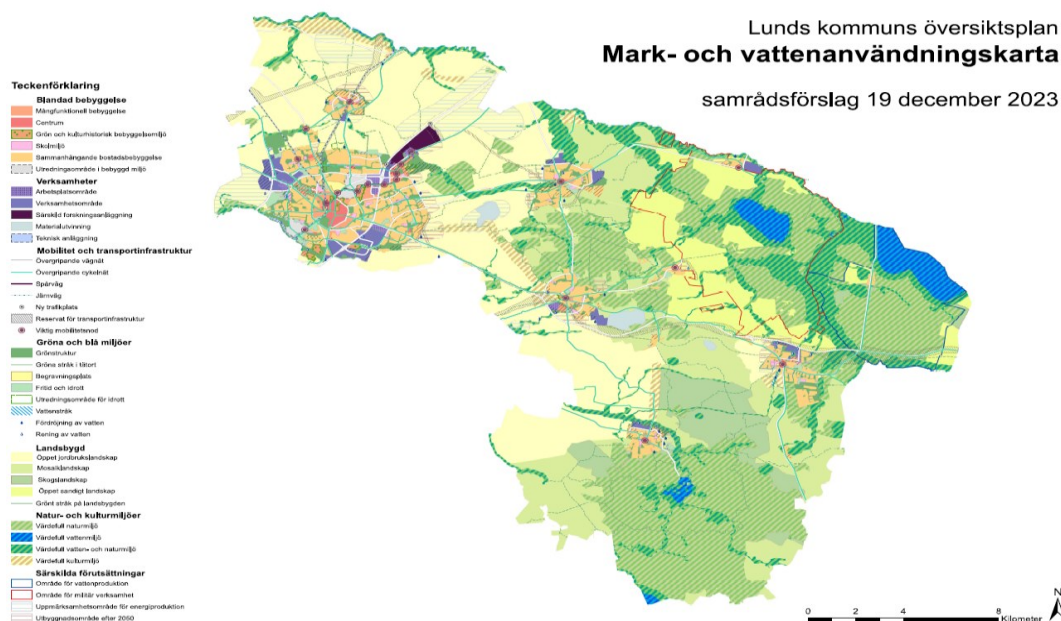
Årets snackisar

Nya sjukhusområdet

Illustration från den konsultutredning som bedrevs gemensamt av Region Skåne, Lunds kommun och Lunds universitet visar exploateringsgraden på den föreslagna platsen. Flygvy från söder. Bild Fojab Arkitekter.

Och översiktsplanen förstås

Ann som var ersättande ledamot under året vill dessutom tillägga:

- att det planprogram som utarbetats för Norra Fälåden och som Vänsterpartiet accepterat har varit ute på remiss. Vi inbjöds därefter på ett möte på Magistratsvägen och blev hårt kritiserade för att vi missat att motsätta oss rivningar av två hus där för att bilda en park. Något att ta till sig vid kommande detaljplaner.
- att en stor del av den muntliga information som ges av stadsbyggnadsdirektören har handlat om sammanslagningen av tekniska och miljö och stadsbyggnadsförvaltningen till en enda stor förvaltning, men nya indelningar och nya chefer.
- att ÖP till sist antogs utan några ändringar trots många förslag. Vänsterpartiet yrkade bland annat mot placeringen av sjukhuset på Smörlyckan och planerade utbyggnader på åkermark.
- att vi motsätter oss byggandet av friliggande villor som felaktigt motiveras med begreppet trädgårdsstad.

Jesper Croall
ledamot

Ann Schlyter
ersättare

Vård- och omsorgsnämnden

Fullmäktiges mål om tillitsbaserad styrning och motverka ensamheten hos äldre ger grund till det arbete vi gör på VoO nämnden.

Mat

Mat och ensamhet har varit i fokus på flera sätt i 2024.

Fullmäktiges målen att bekämpa ensamheten bland äldre skulle lösas genom att erbjuda flera matställen för pensionärer. Därför öppnades 18 skolmatsalar i hela kommunen i somras. I

samma väv skulle de existerande 4 restauranger, varav 2 i Lund stad, stängas och fyllas med aktiviteter. Frågan blev kontrovers, pensionärerna som använt den servicen var inte tillräckligt inblandad i beslutet, och deras insyn togs i mycket sent beaktande. De var rädda att förlora sina sociala luncher, som för många var dagens sociala höjdpunkt. Vi lyckades att flytta fram öppningen av skolrestaurangerna och framför allt respektive stängningen från i vintras till juni 2024. Resultatet var att antal sålda måltider gick upp efter öppning av alla skolrestaurangerna, som kan ses i Tabell 1. Skolorna lämna ut mat i semestertiden, men inte på helgen. Här har frivilligorganisationerna tagit över. Detta anser vi inte som optimalt. Nämnden arbetar vidare med frågan. Dessutom jobbar vi med att nå ut till flera. Det är fortfarande ett mindre antal pensionärer vi når ut.

Tabell 1: Antal intagna måltider

Månad	Maj	Juni	Juli	Augusti	September
Antal måltider	207	161	243	389	972

2020 fick nämnden ett uppdrag att minska undernäring bland äldre, vilket är ett problem. Det arbetas med extra matkassar och maten lagad från grund, såsom samtidigt gå utifrån individernas behov.

I detta arbete har vi inte fokuserat på LSS, vilket ska göras i 2025.

LSS

Vård- och omsorgsnämnden beslutade dessutom att förvaltningen inte deltar i den nationella brukarundersökningen inom LSS.

Detta gjordes efter att Vård- och omsorgsförvaltningen deltog i Socialstyrelsens nationella pilotundersökning för brukarundersökningen LSS 2015. Det skulle då avsättas tid för medarbetare som skulle stötta brukare i att besvara enkäterna. Detta krävde mycket resurser och resultaten blev svår att tolka. Vård- och omsorgsförvaltningen har sedan dess inte deltagit. I 2023 har brukare inom förvaltningen deltagit i den nationella brukarundersökningen LSS i form av pilotstudie. Da målgruppen generellt sett är i stort behov av kommunikationsstöd, kan det bli svårt att fånga brukares uppfattning av kvalitet genom enkätfrågor. Dock är det viktigt att se brukarnas behov och problem.

Lönerna

Kompetensförsörjning inom vård och omsorg är ett problem. Antal äldre ökar snabb och redan nu finns det ett problem med bemanning. Vården är ett laglöneområde, med relativ hög sjuk-skrivning. Vi måste arbeta mer med lönerna. Vi måste upp i jämförbara yrken inom de mansdominerade områdena såsom räddningsberedskap.

Tillitsbaserat styrning

Arbetet med tillitsbaserat styrning fortgår. Presidiet träffade till exempel enhetscheferna och utvalda anställda. Detta ska utvecklas i 2025, vilket gör att vi i nämnden ska delta i träffarna framöver.

Boenden

Det används många resurser till hemtjänst och transport mellan boenden. Det används även många resurser till boenden som bara har en ledare. Boendeformer har varit en diskussion för i nämnden. Några aspekter är

- Samledarskap, där ett två boende har två chefer, som delar ledning i team. Det har arbetats mycket med detta delade ansvar, konfliktlösning mm. Detta verkar vara lovande.
- Mellanboende har diskuterats.
- Många byggen är planerade för att antal människor i behov av särskilt boende kommer att öka mycket de kommande åren. Byggandet kommer inte att följa svängningarna i behoven, men ske mer lineärt. Vi kommer att investera mycket för att klara behoven. Samtidigt kommer det att finnas övergångstider, där vi har tomma boenden. Det har diskuterats att hyra ut dessa boenden till studenter.
- Vi lämnade in en motion på temat ”Utred hur biståndsbedömt trygghetsboende kan införas i Lund”.

I det politiska samspelet har vi en väldigt behaglig situation, vart vi kan ofta bestämma om ett beslut går igenom eller inte. Styret och oppositionen har samma antal röster, och röstar alltid tillsammans (M+S+KD respektive L+C+MP+SD). Vi har, precis som i andra nämnder, en vågmästarroll, vilket gör att vi får bestämma mycket.

Anne Dederichs
ledamot

Tiago Novo Duarte
ersättare

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Socialtjänstlagen är en av de viktiga lagar som skall skydda människor i samhället och på solidaritetens grund främja människors ekonomiska och sociala trygghet ... Portalparagrafen stämmer väl med vårt partis grundläggande värderingar.

Verksamheten är också i stor utsträckning lagstyrd. Detta innebär att det är svårt med sparbetning, svårt att bortse från människors lagliga rättigheter som ändå kan kännas otillräckliga och ibland otidsenliga.

Nämndens basuppdrag är omfattande:

- Individ - och familjeomsorg
- Socialpsykiatri
- Flyktingmottagande
- Samordning arbetsmarknadsinsatser
- Hyresgaranti
- LSS-insatser
- Brottsförebyggande arbete

- Alkohol,tobakstillstånd mm

Nämnden har hittills aldrig fått tillräckliga medel för verksamheten men under 24 verkar det som om vi endast går med 14 miljoner minus.

Försörjningsstödet utbetalas till ca 1000 personer varje månad och beslutas på nationell nivå. Tanken har varit att det skall följa konsumentprisindex men avviker numera nedåt. Vi har vid upprepade tillfällen försökt att höja bidraget men ej lyckats. Antalet personer som behöver detta har inte ökat vilket beror på intensiva insatser beträffande arbetsmarknadsinsatser.

Viktiga insatser utgör att omhänderta de anmälningssärenden som inkommer beträffande barn och unga. I december utgjorde de 389 varav 52 var våldsrelaterade. Det är svårt att hitta bra jour och andra hem och när det gäller LVU, alltså placering enl. lagen ,har det ju uppdragats att det ev. finns anknytning till kriminella kretsar vilket ju försvårar ytterligare. Dessa placeringar brukar bidra till nämndens underskott men har minskat något i slutet av året.

Heldygnsinsatser belöper sig till 77 alltså flest under året och placeringar enligt SoL ökar men barn i akutboende, hotell och vandrarhem minskar. I slutet av året var det endast 13 barn som behövde denna lösning vilket är historiskt lågt och så klart rörande.

Det finns en ny socialtjänstlag som nämnden dock arbetat efter en period och som bygger på att vissa insatser kan ges utan omfattande utredning. Den bygger också på ökat samarbete t.ex via skolor och andra myndigheter.

Hittills förefaller resultaten vara goda men utvärdering kommer framgent.

Saima Jönsson Fahoum
ledamot

Linda Grenander
ersättare

Tekniska nämnden

I Tekniska nämnden har Vänsterpartiet under året 2024 representeras av Steingrímur Jonsson som ordinarie ledamot och Elisabeth Bjarstedt som ersättare. Nämndens ordförande är Louise Rehn Winsborg (M), och nämndssekreterare Richard Kettunen Brown.

Nämnden hade 11 protokollförda sammanträden, varav ett var den 27/9 inför budget (EVP), och ett annat den 19/11 som framför allt behandlade förändring av reglemente för styrelser och nämnder i Lunds kommun med anledning av en ny Samhällsbyggnadsförvaltning.

Dessutom hade nämndens arbetsutskott (TNAU) fem möten varav Steingrímur deltog i fyra som ersättare. Alla möten var fysiska på plats i Kristallen.

Fyra temamöte hölls under året. Det första var studiebesök till det nya Naturrum i Skrylle den 28/2, och det tredje var rundvandring i stadskärnan den 30/5. Det två andra var informationsmöten med presentationer av bland annat planer kring ombyggnad av Stortorget och Botulfsplatsen, samt idéer om det framtida Mårtenstorget.

Flera av Vänsterpartiets motioner och skrivelser behandlades av nämnden under året. *Pionjär i behandling av vatten* bifölls enligt förvaltningens förslag till beslut den 23/1.

Som svar på Vänsterpartiets skrivelse om *sommargångator* beslöt Tekniska nämnden att ge förvaltningen i uppdrag att arbeta vidare med Östra Mårtensgatan som gångata 2025 och återkomma med svar under november 2024 om hur genomförandet ska förverkligas. Under hösten visade det sig att utifrån pågående ombyggnad i stadskärnans gatunät måste planerna på sommargångatan skjutas upp till 2026.

På samma nämndsmöte bifölls Vänsterpartiets förslag om *mer träd och grönska i Lunds stadskärna* när nämnden beslöt att ge förvaltningen i uppdrag att ansöka om Lunds kommuns miljöanslag för att genomföra en utredning enligt konceptet *Plantable spots*.

Den 8/6 behandlades Vänsterpartiets motion om att *ge lantbrukarna möjlighet att genomföra sitt arbete* genom att förbättra framkomligheten för jordbruksmaskiner i vägnätet, men vissa farthinder gör det svårt för lantbruksmaskiner att komma fram. Förvaltningen uttryckte tveksamhet till förslaget som avslogs av nämnden.

Den 24 april genomfördes en heldags studieresa för hela nämnden till Kristianstad med föreläsningar i Vattenriket och besök till kommunens VA-anläggning.

Tillsammans med 4 andra ledamöter i Tekniska nämnden deltog Steingrimur i VTI:s årliga Transportforum 2024 i Linköping dagarna 17-18 januari som arrangerades för 40:e gången.

Tekniska förvaltningen upphör den 31 december 2024 som en egen enhet när den införlivas i den nya Samhällsbyggnadsförvaltningen den 1 januari 2025. Därmed slutar också teknisk direktör Mikael Fritzson som går i pension. Fritzson avtackades formellt vid en välbesökt sammankomst den 12 december där bl a Steingrimur deltog, som också var närvarande när en mångårig medarbetare på Tekniska förvaltningen, exploateringschef Anita Wallin, avtackades formellt vid en sammankomst den 17 december, men hon lämnade Tekniska förvaltningen den 31 december 2024 för nya utmaningar i Eslövs kommun.

Stämningen på tekniska nämndens möten har även under detta andra mandatperiodens år varit mycket god.

Steingrimur Jonsson
ledamot

Elisabeth Bjarstedt
ersättare

Kultur och fritidsnämnden

Nuvarande majoritetsförhållande gör nämndarbetet lite annorlunda men intressant. Vi tillhör inte styret och vi tillhör inte den organiserade oppositionen vilket skulle kunna medföra att vi egentligen inte är med alls, vi deltar ju inte i organiserade förmöten. Är vi helt utanför? Nej, verkligen inte, vi är med överallt! Styret talar med oss för vårt stöd och vi kommer ofta överens. Vi skriver skrivelser tillsammans med kd och ibland reservationer tillsammans med dem. När det gäller Smörlyckan är vi ofta tillsammans med Liberalerna. Ganska ofta är vi överens med styret, ibland på saker vi kommit överens om på högre nivå.

Betyder detta att vi får igenom allt vi vill? Nej absolut inte, men vi blir hörda och man bryr sig om vad vi tycker. I en del skrivelser har vi fått rätt, den senaste gäller kamratkortet där vi fick en god presentation där man ger oss rätt och man tar hänsyn till vad vi säger.

Sedan är det några gamla frågor där vi för flera år sedan inte alls fick som vi ville. Bland de stora sakerna gäller detta stadshallen och arenan. På initiativ av dels tjänstemän dels andra partier har man nu tagit tag i dessa frågor och sett att det fungerar inte så bra som önskat och föreslagit förändringar där jag bara kunde säga: Väldigt bra förslag, det var ungefär så vi ville ha det från början. Lyssna på oss så blir det rätt från start! Nu vid årsskiftet har K&F tagit över både arenan och stadshallen!

Vi har också genom tjänstemännen antagit en del planer för olika verksamheter som är uppseendeväckande bra, tur att inte vissa andra partier förstod hur bra de var, då hade de aldrig röstat ja.

För detaljer om vad som verkligen hänt hänvisas till protokoll och reservationer som finns på kommunens hemsida.

Göran Fries
ledamot

Elin Albertsson
ersättare

Serviceämnden

Andra år i denna mandatperiod är över. Det har varit ett organisatoriskt ganska rörigt år, med byte av förvaltningschef och förändringar av organisationen då Markentreprenad som var en stor del av förvaltningen flyttat från Serviceförvaltningen till tekniska. Trots detta har mötena oftast varit lugna och informativa.

Serviceämnden har ett speciellt uppdrag i att ”serva” kommunens andra nämnder, och därför är det en fråga om hur att bäst levererar det som efterfrågas.

Lundafastigheter fortsätter förvalta och tillhandahålla lokaler till skolverksamhet mm, men håller på att sälja Saluhallen till LKF. KF i januari klarade inte av att besluta om detta eftersom det gick på minoritetsåterremiss. Det är synd att EU-regler gör det fördelaktigt för Saluhallen att ägas av ett bolag, men så är det till vi ändrar på EU.

Takten i planerade renoveringar och nybyggnationer har sänkts avsevärt efter inflationen steg och det på riksnivå främst verkar finnas pengar till militär och polis. Dock har några projekt satts igång från serviceämndens sida under 2024, till exempel en stor renovering och tillbyggnad av Vårfruskolan, den nya ridanläggningen norr om staden, samt den nya idrottshallen vid Häckebergaskolan i Genarp. En stor renovering av Vikingaskolan pågår enligt plan, vid sidan av flera andra projekt.

Måltidsservice kämparna vidare. Extra pengar har beviljats för att kompensera för ökade livsmedelspriser, men inför 2025 fick vi reda på att personalstyrkan kommer minska. Media prioriterar att publicera kritiska nyheter om ämnet, men på det hela taget är eleverna ganska

nöjda med sin dagliga måltidsupplevelse. Detta är ett område särskilt Nita hoppas kunna påverka, och lösa några av de klassiska problemen som finns i våra skolor.

En förändring värd att nämna är att kommunens seniorer erbjuds att äta lunch på flertalet skolor, efter att servering vid några specifika träffpunkter läggs ned. Det är lite krångel med administrationen för de äldre, och det har inte blivit särskilt många seniormåltider serverade i skolorna, men vi hoppas modellen kan utvecklas framgångsrikt.

I stort har året varit ett övergångsår med arbete att hantera de organisatoriska förändringarna. Just nu har vi en andra tillförordnad förvaltningschef men en ny ordinarie är rekryterad och tillträder 1 april 2025.

Nita Lorimer
ledamot

Björn Håkansson
ersättare

Miljönämnden

Miljönämnden har under 2024 haft åtta sammanträden. Nämnden har hanterat ett antal detaljplaner och även samråd för uppdatering av översiktsplanen för Lund. Ärenden som haft brett miljöfokus har gällt information om tillsynsobjekt för PFAS, remiss på ny version av LundaEko samt luftkvalitetsmätningar vid förskolor och grundskolor. För miljöförvaltningen och nämnden har den organisatoriska frågan om vilka nämner som skall ingå i stadsbyggnadsförvaltningen varit en betydelsefull frågeställning.

När det gäller detaljplaner har olika kompletteringar framförts via miljönämnden. De traditionella kraven avser bullerfrågor vid husfasader. Andra miljökrav som framförts i nämnden gäller krav på lokalt omhändertagande av dagvatten inom planområdet, krav på grönytor och trädplantering, önskemål om egen energiproduktion med solceller på byggnader, krav att parkeringshus skall byggas som mobilitetshus, dvs innehålla fler funktioner än bara bilparkering.

Efter skandalen kring PFAS i Kallinge där befolkningen via dricksvattnet blev exponerade och förgiftade i ett antal år av PFAS från brandskum vid närliggande flygflottilj har denna typ av kemiska ämnen blivit en stor nationell miljöfråga. Ärende med information om tillsynsinsatser inom Lunds kommun har tagits upp. Totalt kommer 75 tillsynsinsatser av förorenade platser i Lund att inventeras och granskas bland annat utifrån potentiella risken för kontaminering med PFAS. En del av dessa platser gäller gamla deponier, men också en kontroll av vissa industriföretag. Det bör noteras att PFAS (per- och polyfluorerade ämnen – högfluorerade ämnen) inte är några enskilda ämnen utan består av tusentals besläktade ämnen vilka har en mycket låg tröskel för analys (dvs svåra att detektera-analysera).

Miljönämnden har haft en ny version av LundaEko på remiss. LundaEko utgör en samlad bild av miljöplaner med åtgärdsprogram. Programmet innehåller planer för konsumtion, kemikaliehantering, klimatfrågor, vår boendemiljö, biologisk mångfald och vattenvårdsfrågor i Lund. Bland de synpunkter som framförts i miljönämnden är att den nu aktuella versionen har mindre av konkreta mål är tidigare versioner, vilket medför olika mål blir mer abstrakta och riskerar att förlora i värde.

Miljöförvaltningen har under några år haft i uppdrag att utföra mätningar av luftkvaliteten vid ett antal förskolor och grundskolor i Lunds tätort. De föroreningar som undersöks är luftburna partiklar beräknat på två olika fraktioner PM10 och PM2,5 samt mätning av kvävedioxid. Resultaten visar att halterna både av kvävedioxid och partiklar ligger under nuvarande och EU:s kommande miljökvalitetsnormer. Mätningarna av luftkvaliteten kommer att fortsätta att bevakas för eventuella behov av insatser vid förskolor och skolor i Lund.

Tidigt under våren 2024 kom information till nämnden att organisatoriska sammanslagningar av förvaltningar var att vänta i Lund. En första information till nämnden presenterades i juni men ansågs då inte beröra miljöförvaltningen. Tidigt under hösten var den organisatoriska förändringen mer konkret och nu gällde det att miljöförvaltningen/nämnden skulle uppgå i stadsbyggnadsförvaltningen. Beslutet gällde att miljöförvaltningen skall vara en enhet under stadsbyggnadsförvaltningen med en avdelningschef från f.d. stadsbyggnadskontoret. Det bör noteras att i denna process under hösten gick också den nuvarande miljöchefen Björn Berséus i pension. Den nya organisationen för miljöförvaltningen och nämnden är från den 1 januari 2025 som en enhet under stadsbyggnadsförvaltningen där man utgör enheten "Miljö och Bygg".

Lars Siljebratt
ordinarie ledamot

Gabriel Malmer
ersättare

Valnämnden

Vänsterpartiets representanter i Valnämnden har Elisabeth Iregren och Maram Vikard varit. Under året har Maram avgått och ersatts av Michelle Zapt.

Det har varit ett intensivt år i nämnden, eftersom vi genomfört ett EU-val. Arbetet inom valkansliet har löpt utmärkt. Det har tydligt märkts att valledaren i kansliet Andreas Siverståhl Hjelm är permanent anställd i Lund. Han har kunnat bygga på sina tidigare kunskaper och erfarenheter av val i kommunen och har inte, som tidigare valledare, tvingats börja från noll. Arbetet har alltså löpt mycket effektivt och friktionsfritt.

Andreas är mycket seriös och har även börjat utbilda nämndens ledamöter. Situationen, efter senaste valet, var nämligen den, att förutom den nya ordföranden (S) var vi endast två ledamöter kvar från den tidigare valnämnden. Det saknades således både kunskaper och praktisk erfarenhet av såväl valets förberedelser, genomförande som efterarbete. Utbildning har dels skett i samband med nämndens ordinarie möten, dels genom att delta vid kommunens utbildning av de anställda funktionärerna under förtidsröstning och valdag. Vi menar att dessa kunskaper och insikter har varit mycket värdefulla för kvalitén på nämndens arbete.

Nämndledamöter tjänstgjorde även vid formellt arbete under lördagen, valdagen och under den s.k. onsdagsräkningen. Det inkom, glädjande nog, inga överklaganden av valet. Det rapporterades heller inga särskilda incidenter eller allvarliga klagomål på lokaler, personal eller valprocedur.

Den skrivelse som i april 2023 inlämnades till KS av Jesper Sahlén och Helena Falk har remitterats till nämnden men ännu inte besvarats. Skrivelsen har rubriken: Öka valdeltagandet – Stärk demokratin. En hjärtefråga för oss V-representanter i Valnämnden.

Elisabeth Iregren
ledamot

Michelle Zapt
ersättare

Renhållningsstyrelsen

Enligt miljöbalken ansvarar varje kommun för insamling, transport och återvinning eller bortskaffande av så kallat kommunalt avfall och annat avfall under kommunalt ansvar. I Lunds kommun har renhållningsstyrelsen hand om det ansvaret. Renhållningsverket, förvaltningen under nämnden, samlar in avfallet och lämnar det mesta till behandling. Som alla andra kommuner har Lund en renhållningsordning som antagits av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen omfattar en avfallsplan och föreskrifter för avfallshantering. Avfallsplanen antogs år 2022¹.

Denna mandatperiod leds styrelsen av Lina Olsson (S, ordförande), Torsten Czernyson (KD, vice ordförande) och Robert Barnes (L, 2e vice).

Avfallsområdet och renhållning är starkt lagstyrda, och styrelsens ledamöter erbjöds i början av året att gå en kort, webbaserad utbildning i ämnet.

Behandlingen av restavfall och matavfall sköter Sysav som Lunds kommun är delägare i (men inte representerad genom Renhållningsstyrelsen!). Restavfallet bränns upp i kraftvärmeverket vid Spillepengen och blir värme, el och ett nytt restavfall som delvis återvinns som ett konstruktionsmaterial. Övrigt avfall, såsom förpackningar, lämnas till producenterna för återvinning.

Matavfallet pressas ut, den fasta delen eldas upp och energiåtervinns i kraftvärmeverket. Den flytande delen skickas iväg för att rötas och bli biogas och biogödsel.

Renhållningsstyrelsen bistår kommuninvånarna även med sådana tjänster inom renhållningsområdet som de efterfrågar, och som är lämpliga att sköta i kommunal regi. Inom renhållning ryms sophämtning, avfallshantering och gaturenhållning. Förvaltningen stödjer i viss mån återbruks- och återvinningsinitiativ såsom Fixa till.

Renhållningsverk har egen fordons- och maskinpark för avfallsinsamling och gaturenhållning. Förvaltningen tar även hand om det kommunala sopsugsystemet som etablerats på Brunnshög (ett system med underjordiska behållare och ledningar som transporterar avfall genom marken till ett uppsamlingsställe). I och med lågkonjunkturen och långsammare anslutningstakt ligger utbyggnaden av sopsugsanläggningen efter planen.

¹ <https://lund.se/download/18.689c53ed18388fd1925ab99/1665391291741/Avfallsplan%20f%C3%B6r%20Lunds%20kommun.pdf>

Förvaltningen har även hand om återvinningscentralen i Gunnesbo (den på Gastelyckan drivs av Sysav), samt stationerna i Veberöd och Dalby.

Renhållningen är taxefinansierad. Det betyder att kommuninvånarna betalar avgifter för renhållningstjänsterna. Inga skattemedel används för insamling och behandling av kommuninvånarnas avfall. Förslag på ändringar i taxan har tagits fram 2024 av förvaltningen och slutligen beslutats av kommunfullmäktige. Anledningen till ändringarna har främst varit att ansvaret för fastighetsnära insamlingen av förpackningar numera ligger hos kommunen (observera att det redan erbjudits tex. villaägare innan, bara att ansvaret för insamlingen har gått över). Detta har lett till ökade intäkter för dessa avfallsslag och taxan har sänkts.

Styrelsen har med stöd av Vänsterpartiet gett förvaltningen i uppdrag att skaffa sig en överblick över olika alternativ att utöka återbruk och ta fram en strategi för hur förvaltningen kan bidra till att öka återbruk i kommunen. Strategin kommer att leda till insatser under kommande åren. Bland annat erbjuder Renhållningsverket fastighetsägare eller eventorganisationer att ställa upp en återbrukscontainer som förvaltningen har införskaffat.

Att samla in kommuninvånarnas avfall är ett krävande arbete. Förvaltningen har utmaningar när det gäller arbetsmiljö och sjukskrivningar, utvecklingen går dock åt rätt håll.

En i avfallsbranschen och för kommunens förvaltning stor sak kanske går obemärkt förbi invånarna: From 1 januari 2025 ska textilavfall samlas in separat från restavfall.

Kommande utmaningar för renhållningsstyrelsen ur Vänsterpartiets perspektiv är att ytterligare förbättra arbetsmiljön i förvaltningen och att ta ett större kliv för att förbättra utsorteringen av invånarnas avfall och för att minimera uppkomsten av avfall, till exempel genom ökat återbruk.

Martijn van Praagh,
Ledamot

Ann Schlyter och Sven-Inge Cederfeldt
ersättare

Styrelsen för Lunds kommunala fastighetsaktiebolag (LKF)

Antal färdigställda bostäder år 2024

Trots konkurser och ökade byggmaterialpriser har produktionen av nya bostäder i Lund rullat på.

Tirfing	Östra Linero	48
Mariehus	Brunnshög	26
Colive	Brunnshög	81

Tirfing har 6 lägenheter till vård och omsorg. Mariehus har lägenheter med lite högre standard. Colive är ett företag som blockhyr lägenheterna av LKF och hyr i sin tur ut dem efter matchning av hyresgästerna så att de passar ihop i denna typ av kollektivt boende.

Antal byggstarter år 2025

Mårtens Backe etapp 1	Södra Sandby	150
Cumulus	Klostergården	130
Kanalgårdarna	Södra Råbylund	155
Gulärlan	Stångby	40
		475

Ekonomi

Resultat efter finansiella poster blev 197 miljoner kronor. Avkastning på totalt kapital blev 3,6 %. Ränteteckningsgrad 2,3 ggr. Driftnettograd 45,8 %. Synlig soliditet 25,9%.

Bokön

Bästa måttet för LKF:s bostadskö är antalet unika sökanden per kvartal. Sista kvartalet år 2024 var antalet unika sökanden 6880 och antalet lediga lägenheter var 255 st.

Solcellsutbyggnad i befintliga bestånd

Under år 2024 byggdes 18 anläggningar med tillsammans 583 000 kwh.

Saluhallen

Det mest spännande under året är att Lunds Kommun har beslutat sälja saluhallen till LKF för att de ska ta hand om den och utveckla den. Representanter från LKF gästade Kompol och berättade om sin vision för Saluhallen inför beslutet i kommunfullmäktige.

Clas Fleming är Vänsterpartiets representant i LKF:s styrelse

Kraftringen

Osäkerhet är nyckelordet för hela energibranschen. Mycket av styrelsens arbete går åt till omvärldsbevakning för att vi ska ha en viss grund i detta när vi fattar beslut om strategier.

Hela styrelsen uppmanades att delta i Energiföretagens stora årliga konferens i Stockholm på våren, där vår vd, Sezkin Kadir, blev vald till ordförande. Det var mycket intressant att lyssna på energiföretagens och övriga näringslivets hårda kritik av politiken som fördes. Och framför allt att den inte förankrades över blockgränserna. Stabilitet är ju vad näringslivet vill ha.

Kraftringen har under året omorganiserat och samtidigt slimmat organisationen så att över 50 personer har lämnat företaget. Tufft, men det verkar fungerat med stödprogram och ett resultat som facket varit nöjt med. Företaget Lunds Energi Norge har sålts under året och givit en engångsintäkt som hjälper upp årets ekonomiska resultat. En stegvis avyttring av Kraftringen

service pågår. Krafringen hade svårt att få det dotterbolaget att gå ihop. Även Billinge Energi håller på att avyttras.

Varje styrelsemöte börjar med punkten ”Säkerheten först”, då alla olyckor och tillbud rapporteras. Lyckligtvis inga allvarliga sådana i år.

Stora investeringar är gjorda under året, bland annat en huvudledning till Lund och mycket ledningsarbete i fjärrvärmenätet i Lomma. Och större investeringar väntar. Upphandlingar pågår nu inför byggandet av Örtofta två. Slutgiltigt investeringsbeslut ska tas före midsommar, 1,8 miljarder.

Vinsten blir lägre än prognos och därmed utdelningen till de kommunala ägarna. Anledningen är i viss mån vädret, men fram för allt bränslepriserna för fjärrvärmen. Priset för konsumenterna av fjärrvärme kommer att höjas nästa år igen. Efter direktiv uppifrån kommer om ett år ett nytt betalsystem för elanvändning att införas. Ganska komplicerat system, men det viktiga är att du betalar mer för den el du använder under timmar då nätet är hårt belastat.

Risker i elhandeln har spridits genom att sälja två fjärdedelar av elhandelsbolaget Modity, som Krafringen ägt tillsammans med Öresundskraft, till två andra kommunala bolag, så att Kraftringen liksom de övriga tre äger en fjärdedel var.

En positiv nyhet är att vi igen kan säga att fjärrvärmen är 100 procent fossilfri. Tidigare i år infördes att vi inte fick kalla återvunnet virke för fossilfritt, då det kunde innehålla spik och oljor. Men noggrann provtagning har visat att det är omöjligt att spåra fossil i det flis som används i Örtofta och nu har Naturvårdsverket gått med på att även fliset från återbrukat virke är fossilfritt.

Ann Schlyter